



Dr n. med. Małgorzata Kolenda, specjalista chirurgii ogólnej
Klinika Kolasiński, Swarzędz-Nowa Wieś

Przeszczep włosów

W procesie ewolucji człowieka rola ochronna jego owłosienia całkowicie straciła na wartości. Natomiast w ludzkiej kulturze włosy nadal odgrywają ogromną rolę. Ich szczególne znaczenie jest związane z kształtowaniem wizerunku twarzy. Zarówno u mężczyzn, jak i u kobiet włosy stanowią niezaprzeczalny element ich osobowości. Wszelkie zaburzenia wzrostu włosów spowodowane różnymi czynnikami mogą być powodem znacznego dyskomfortu psychicznego i znacząco wpływać na relacje z otoczeniem.

Najczęstszym typem utraty włosów jest łysienie androgenowe. Posiada ono dwie zasadnicze cechy: zależność utraty właściwej struktury włosów i ich liczby od wrażliwości określonych receptorów na hormony męskie – androgeny oraz typowy przebieg tego procesu, obejmujący kolejne okolice głowy, z zaoszczędzeniem okolic bocznych i tylnej głowy. To właśnie te obszary są źródłem „mocnych” włosów, które są używane w zabiegach odtwarzania owłosienia, zwanych popularnie przeszczepem włosów. U podłoża tej metody leży spostrzeżenie pioniera tego typu zabiegów Normana Orentreicha (1959 r.), choć już w 1939 roku japoński lekarz Okuda opisał tę technikę. W Polsce

„donor dominance” w łysieniu androgenowym, zgodnie z którą przeszczepione włosy pobrane z okolicy o wzroście permanentnym (okolica dawcza) po umieszczeniu w okolicy wyłysiałej (okolica biorcza) zachowują swoje cechy indywidualne, takie jak grubość, kolor i reguły wzrostu. Trwałość tych cech utrzymuje się tak długo jak w okolicy dawczej. Te spostrzeżenia pozwoliły na szerokie zastosowanie autogennego przeszczepu jednostek włosowych (*follicular unit hair transplant*). Za pioniera tego typu zabiegów oficjalnie uważa się Normana Orentreicha (1959 r.), choć już w 1939 roku japoński lekarz Okuda opisał tę technikę. W Polsce



Ryc. 1. Jednostki mieszkowe (FU) widoczne w obrazie A – histologicznym, B – wideomikroskopowym, C – pojedyncza jednostka mieszkowa (FU) po pobraniu metodą FUE.



Ryc. 2. Okolica dawcza:
 A – bezpośrednio po operacji,
 B – tydzień po operacji,
 C – trzy miesiące po operacji.

zabiegi przeszczepu włosów jako pierwszy wykonał doktor Jerzy Kolański, było to w 1984 roku. Warto w tym miejscu wspomnieć, że w tym samym roku Headington opublikował pracę opisującą rozmieszczenie

mieszków włosowych w skórze. Od poziomu gruczołów łojowych łączą się one w zespoły składające się z dwóch do czterech mieszków terminalnych i co najmniej jednego mieszka zminiaturyzowanego. Są zaopatrywane przez zgrupowane gruczoły łojowe i jeden mięsień przywłosny otaczający cały zespół w okolicy cieśni. Headington nazwał te struktury jednostkami mieszkowymi (*follicular units* – FUs). Stanowią one obecnie podstawowe elementy przenoszone podczas procesu autogennego przeszczepu mieszków włosowych. Zapewnia to uzyskiwanie naturalnych efektów leczenia chirurgicznego.

Jednostki mieszkowe pozyskuje się obecnie w dwojaki sposób: poprzez pobranie paska skóry owłosionej z okolicy tylnej głowy i pocięciu go na pojedyncze FU (metoda strip) lub poprzez bezpośrednie pobranie FU przy pomocy odpowiednio skonstruowanego narzędzia (metoda FUE – *Follicular Unit Extractuion*). To właśnie ta druga metoda wzbudza dziś największe zainteresowanie. Po raz pierwszy została opisana w 1995 roku przez australijskich lekarzy: dra Raya Woodsa i dr Angelę Cambell w popularnej gazecie „The Sun Herald” i pierwotnie była nieco ignorowana. Dopiero po publikacjach duetu dr Bill Rassman i dr Bob Bernstein w 2002 roku zaczęła zyskiwać coraz więcej zwolenników, zarówno wśród lekarzy, jak i pacjentów. Jej podstawową zaletą jest bardzo precyzyjne pobieranie pojedynczych jednostek mieszkowych (FUs) z pozostawieniem mikroskopijnych blizenek, niewidocznych gołym okiem. Doceniają to szczególnie te osoby, które pragną nosić bardzo krótko ostrzyżone włosy. Największą trudnością zabiegu jest takie pobranie rozbieżnie rosnących mieszków w obszarze pojedynczej jednostki, by zachować ich nieuszkodzoną strukturę.



Ryc. 3. Przebieg zabiegu przeszczepu włosów
 A – izolacja jednostek mieszkowych
 B – robot ARTAS

Na przestrzeni lat stworzono szereg systemów służących do przeprowadzania zabiegów metodą FUE, takich jak: Power Cole Isolation Device, Harris Safe System, NeoGraft, True device, Feller device i inne. Niezmiernie ciekawą propozycją na rynku jest robot ARTAS, który wyręcza chirurga w procesie wycinania przeszczepów.

Niezależnie od tego, jaki rodzaj urządzenia jest stosowany w celu pobrania przeszczepów, najważniejszą rzeczą w zabiegach przeszczepu włosów metodą FUE jest doświadczenie i sprawność chirurga i jego zespołu. To ten element stanowi o jakości przeszczepów i ostatecznym efekcie leczenia.

Okolica dawcza goi się niezmiernie szybko, bez pozostawienia widocznych śladów ingerencji chirurgicznej.

Pobrane przeszczepy są umieszczane w obszarze wyłysiałym. Najczęściej stosuje się tzw. technikę *slit incision*, która pozwala na niezmiernie naturalne rozmieszczenie przeszczepów w okolicy biorczej.

Podstawową trudnością w zabiegu przeszczepu włosów metodą FUE jest jego czasochłonność. Tylko dobrze wyszkolony zespół jest w stanie wykonać 2000-3000 przeszczepów podczas jednej operacji. Przekłada się to zarówno na lepszą przeżywalność przeszczepów i ich dobry wzrost,



Ryc. 4. Okolica biorcza:
 A – bezpośrednio po zabiegu,
 B – po pół roku – widoczny dobry odrost przeszczepionych włosów

jak również znacznie zmniejsza dyskomfort pacjenta podczas zabiegu.

Współcześnie wykonywane zabiegi przeszczepu włosów pozwalają na uzyskanie bardzo naturalnych efektów. Metoda FUE w pełni przyczyniła się do postępu w tym zakresie, a jednocześnie pozwoliła na

korzystanie z innych, poza głową, okolic dawczych. Z ogromnym naciskiem należy podkreślić, że współczesna chirurgia odtwórcza włosów jest realizowana przez zespół interdyscyplinarny, w którego skład poza chirurgiem wchodzi: dermatolog, endokrynolog, trycholog i psychoterapeuta.

Autorka jest specjalistą chirurgiem od 20 lat zajmującym się zabiegami przeszczepu włosów. Jest członkiem elitarnego grona Fellow of The International Society of Hair Restoration Surgery.



CROMA - światowy ekspert w dziedzinie odmładzania – przedstawia gamę kosmetyków Princess Skincare dla osób, którym zależy na efektywnej pielęgnacji. Dzięki bogatym recepturom (kwas hialuronowy, wyciąg z pestek winogron, ostropestu plamistego) preparaty zapewniają optymalne nawilżenie i regenerację skóry, wygładzenie zmarszczek i nierówności. Kosmetyki poprawiają wygląd i kondycję skóry, podkreślając naturalne piękno i blask każdej kobiety. Preparaty są odpowiednie dla wszystkich typów skóry, w tym wrażliwej. Nie zawierają konserwantów i parabenów.

W ofercie znajdują się następujące produkty:

- **Daily Youth** – codzienna i zapobiegawcza pielęgnacja, walka z przedwczesnym starzeniem się skóry.
- **Anti - Ageing** – zmniejszenie widocznych objawów starzenia się skóry.
- **Recovery** – regeneracja osłabionej skóry.
- **Hyaluronic Acid Mask** – intensywnie nawilża i przywraca blask suchej skórze.
- **Green Tea Mask** – działa przeciwzapalnie, regenerująco i wygładzająco na skórę.

Produkty dostępne są wyłącznie w wybranych gabinetach kosmetycznych na terenie całego kraju.